

PŘÍRODNÍ ORG. LÁTKY

SACHARIDY = CUKRY

LIPIDY = TUKY

PROTEINY = BÍLKOVINY

IV 11-18:41

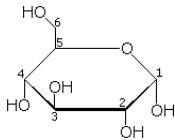
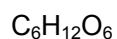
SACHARIDY = CUKRY

- většinou rostlin. původu
- sloučeniny C, O, H
- více skupin -OH
- koncovka - óza

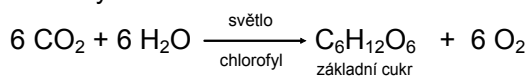
IV 11-18:50

a) **MONOSACHARIDY - nejjednodušší cukry**

GLUKÓZA = hroznový cukr, krevní cukr

- vzniká **FOTOSYNTÉZOU**
v zelených rostlinách

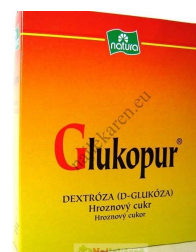

- v hroznovém víně

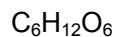
IV 11-19:15

- je v krvi → zdroj energie pro život (podpora mozkové činnosti a svalového výkonu)

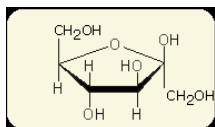
- nemocným přímo do žil
- zvýšené množství v krvi = cukrovka
- sladká chuť

IV 11-19:15

FRUKTÓZA = ovocný cukr

- ve zralých plodech ovoce
- vzniká při fotosyntéze

- sladivost je o 30% větší než u řepného cukru (doma)
- není dietní sladidlo, přeměňuje se na tuky i na glukózu

COPYRIGHT PEARS HEALTH CYBER

IV 11-19:15

Fruktóza + glukóza je hlavní složkou medu

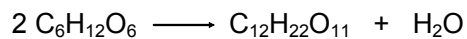
Galaktóza = mléčný cukr

- nemá sladkou chuť
- v mléce savců
- zdroj energie pro kojence

IV 11-19:15

b) DISACHARIDY

- ze dvou jednotek monosacharidů

SACHARÓZA = řepný nebo třtinový cukr

- složení = 1 molekula glukózy + 1 molekula fruktózy

- domácí sladidlo

IV 13-18:32

- v cukrové řepě

- v cukrové třtině

IV 13-18:32

MALTÓZA = sladový cukr

= glukóza + glukóza

- vzniká při klíčení zrn ječmene
- je obsažen v pivovarském sladu i v pivě

IV 13-18:32

LAKTÓZA = mléčný cukr

= glukóza + galaktóza

- pouze v mateřském mléce savců

Hydrolyza = chem. reakce

disacharid + voda $\xrightarrow{\text{v kyselém nebo zásaditém prostředí}}$ monosacharidy

IV 13-19:36

c) **POLYSACHARIDY**

- obrovská molekula složená z mnoha molekul monosacharidů

ŠKROB

- zásobní látka v rostlinách
- brambory, zrna obilí, luštěniny

IV 13-19:40

- k zahušťování jogurtů, omáček, v čínské kuchyni
- škrobení prádla

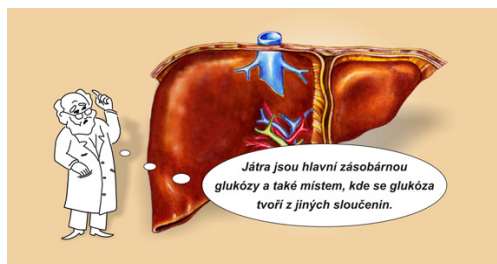

- důkaz škrobu: škrob + jód $\longrightarrow$ modré zbarvení

IV 13-20:00

GLYKOGEN = živočišný škrob

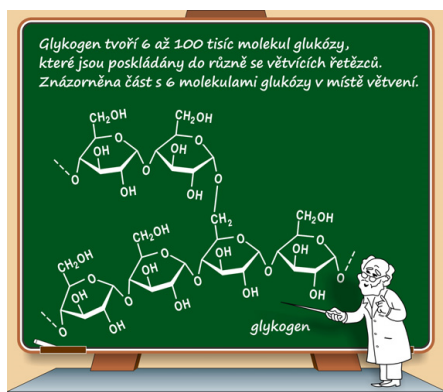
- zásobní látka živočichů a hub
- ve svalech a játrech
- (120 000 molekul glukózy)

IV 13-20:13

IV 25-9:29

IV 25-9:25

CELULÓZA = buničina

- stavební látka stěn rostlin. buněk (vlákna lnu, bavlny, konopí, dřevin)
- nestravitelná lidským organismem
- k výrobě papíru, umělých vláken, vaty

IV 25-9:30

- E 460 - plnidlo do tablet léků a vitamínů

- tvoří vlákninu (jogurty, džusy, pečivo)

(je nestravitelná, ale nabaluje na sebe
ve střevech nestravitelné
zbytky potravy,
které škodí a vychází
společně z těla ven)

IV 13-20:13